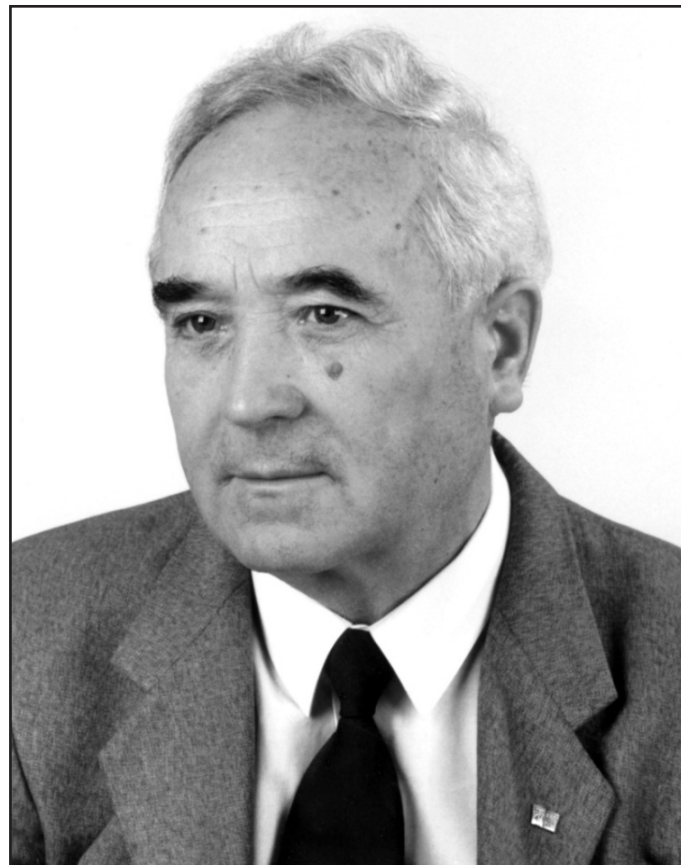

Pamięci Profesora Juliana Ciurusia

Dnia 1 października 2011 roku w blasku jesiennego słońca, którym szczerze w tym dniu obdarzyła nas natura, przy dźwiękach góralskiej muzyki pożegnaliśmy śp. prof. dr hab. Juliana Ciurusia, jednego z najwybitniejszych nestorów polskiego owczarstwa. Odprawiliśmy Zmarłego z Jego domu w Bielance koło Rabki, miejsca, w którym przez ponad pół wieku żył i pracował otoczony miłością rodziny i współmieszkańców. Pokochał ten urokliwy zakątek kraju. Pracował w górach wśród owiec, ofiarując jednym i drugim niespożytą pasję twórczą i miłość; czerpiąc energię z góralskiej tradycji budował zręby nowoczesnego owczarstwa górskiego.

Julian Ciuruś urodził się 5 października 1927 roku w Kwaczale koło Alwerni. Mając zaledwie 6 lat stracił rodziców. Naukę w szkole podstawowej rozpoczął w Krakowie, a następnie kontynuował w rodzinnej miejscowości Kwaczale. Po ukończeniu szkoły, pracując w gospodarstwie wuja, uczył się w Gimnazjum Rolniczym w Płazie, a następnie w Szkole Ogólnokształcącej w Gliwicach. W roku 1949 rozpoczął studia w Państwowej Wyższej Szkole Gospodarstwa Wiejskiego w Cieszynie i kontynuował je na Wydziale Rolniczym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Uzyskał tam tytuł inżyniera rolnika, a w roku 1954 – tytuł magistra w Wyższej Szkole Rolniczej w Krakowie. Jeszcze jako student i stażysta pod kierunkiem prof. M. Czaji uczestniczył w pracach badawczych, które doprowadziły do powstania nowej rasy owiec – polskiej owcy górskiej. Po studiach został skierowany do pracy w Zootechnicznym Zakładzie Doświadczalnym Instytutu Zootechniki w Rabie Wyżnej. Pracował tam wiele lat, pełniąc kierownicze stanowiska, a w latach 1968-1970 piastując funkcję dyrektora tego Zakładu. Z chwilą przekazania ZZD Raba Wyżna do POHZ, w roku 1973 została utworzona Terenowa Stacja Doświadczalnictwa Owczarskiego, obecnie Stacja Owczarstwa Górskiego w Bielance, w której kierował Pracownią Chowu i Hodowli Owcy Górskiej. W tym okresie nastąpił rozwój kariery naukowej Juliana Ciurusia. W roku 1966 w Instytucie Zootechniki w Krakowie uzyskał stopień doktora nauk rolniczych na podstawie rozprawy pt. „Badania nad znalezieniem współzależności niektórych cech okrywy jagniąt owcy górskiej po urodzeniu i w okresie drugiej strzyży”. W roku 1977 uchwałą Rady Naukowej IZ uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie hodowli zwierząt i otrzymał nominację na stanowisko docenta. Jedenaście lat później Rada Państwa nadała Mu tytuł profesora nadzwyczajnego nauk rolniczych. Profesor jest autorem ponad 200 publikacji poświęconych wynikom badań z zakresu chowu i hodowli owiec, ich żywienia i pielęgnacji, użytkowości mlecznej i mięsnej, przydatności do tuczu jagniąt owiec górskich, intensyfikacji trwałych użytków zielonych, przekształcaniu bezwartościowych i zdegradowanych zespołów roślinnych w wartościowe pastwiska, a przede wszystkim sposobom użytkowania hal i użytków zielonych w górach. Był promotorem jednego przewodu doktorskiego, recenzentem kilkunastu prac doktorskich i habilitacyjnych oraz wielu prac naukowych przeznaczonych do druku. Niezależnie od wymienionych zagadnień, Profesor z wielkim zaangażowaniem doskonalił populację polskich owiec górskich – rasy, która poza kształtowaniem krajobrazu Tatr i kultury pasterskiej wytyczyła życiową ścieżkę Profesora.

Profesor Julian Ciuruś był niestrudżonym działaczem społecznym. Przez wiele lat był prezesem Podhalańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk oraz Rady Naczelnej Związku Podhalań, współzałożycielem Komitetu Zagospodarowania Ziemi Górskich PAN, Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego oraz wielu innych krajowych i regionalnych organizacji owczarskich. Od roku 1993 był człon-

kiem Austriackiego Towarzystwa Naukowego ÖAG (Österreichische Arbeitsgemeinschaft für Grünland und Futterbau). Uczestniczył w wielu wyjazdach zagranicznych o charakterze konsultacyjnym. Jako stypendysta Organizacji ds. Wyżywienia i Rolnictwa FAO (ONZ) odbył staż w ETH w Zurychu i odtąd szwajcarskie Alpy i owce stały się Jego twórczą inspiracją. Często tam wracał, by czerpać wiedzę, z której narodziła się koncepcja utworzenia owcy mięsnej dla polskich gór. Profesor przez 11 lat – aż do likwidacji w roku 1990 – był redaktorem naczelnym czasopisma „Owczarstwo”. Za wieloletnią owocną pracę w Instytucie Zootechniki oraz wyjątkowe zaangażowanie w pracach społecznych Profesor Julian Ciuruś został uhonorowany wieloma odznaczeniami państwowymi, regionalnymi i branżowymi. W rodzinie, ale także wśród przyjaciół owczarzy i górali cieszył się ogromnym autorytetem, który zyskał nie tylko dzięki swojej wiedzy i mądrości, ale także dzięki temu, że był człowiekiem niekonfliktowym, łagodnym, cechowała Go ogromna skromność i rzadko spotykana pokora wobec tego co dawało Mu życie.

Ukochany wnuk Profesora Bartek Dobroch, w pożegnaniu wygłoszonym na cmentarzu, powiedział: „Choć był człowiekiem wielu pasji, to właśnie góry przyciągały Go najbardziej i tą pasją, wiedzą o nich najchętniej się dzielił. W górach mógł spożytkować swoje umiłowanie do pracy twórczej, piękna i wolności, czy raczej jak mówią górale – „ślebody”. Był człowiekiem głęboko wdzięcznym Bogu, życiu i ludziom. Jego pokora nie oznaczała jednak bierności wobec rzeczywistości, ale Jego stanowczość mieściła się w ramach wysokiej kultury. Jego życiowe motto, które wszystkim wpajał, brzmiało: „Czyń w życiu tak, żebyś w przyszłości nie musiał się za to wstydzić”.

Profesor dr hab. Julian Ciuruś odszedł 26 września 2011 roku. Spoczywa w grobowcu rodzinnym własnego projektu, wykutym z prostego kamienia z repliką Giewontu i niewielkim krzyżem na szczycie. Bardzo wymowny w treści i niezwykle skromny w formie, oddaje całą prawdę o życiu Pana Profesora. Takim pozostanie On w naszej pamięci.

Przyjaciele owczarze